Adran 1 – Datganiadau cyfrifyddu ar gyfer: CYNGOR TREF Y BALA gan gynnwys PARTNERIAETH PENLLYN

	Y flwyddyn a ddaeth i ben		Nodiadau a chanllawiau i'r sawl sy'n llunio'r cyfrifon
	31 Mawrth 2014 (£)	31 Mawrth 2015 (£)	Dylech dalgrynnu'r ffigurau i'r £ agosaf. Ni ddylech adael unrhyw flychau yn wag na chofnodi balansau o £0 neu ddim. Rhaid i bob ffigur fod yn gyson â chofnodion ariannol sylfaenol y Cyngor ar gyfer y flwyddyn berthnasol.
1. Balansau a ddygwyd ymlaen	35011	26082	Cyfanswm y balansau a'r cronfeydd wrth gefn ar ddechrau'r flwyddyn fel y'u cofnodwyd yn y cofnodion ariannol. Rhaid iddo fod yn gyson â Llinell 7 y flwyddyn flaenorol.
2. (+) Praesept blynyddol	16500	16500	Cyfanswm yr incwm praesept a dderbyniwyd yn y flwyddyn.
3. (+) Cyfanswm derbyniadau eraill	36161	49594	Cyfanswm incwm neu dderbyniadau a gofnodwyd yn y llyfr arian parod llai'r praesept. Mae'n cynnwys grantiau cymorth, dewisol a refeniw.
4. (-) Costau staff	4658	4969	Cyfanswm gwariant neu daliadau a wnaed i bob gweithiwr cyflogedig ac ar eu rhan. Dylech gynnwys cyflogau a thaliadau, TWE ac Yswiriant Gwladol (cyflogeion a chyflogwyr), cyfraniadau pensiwn a threuliau cysylltiedig.
5. (-) Llog ar fenthyciadau/ ad-daliadau cyfalaf	—	—	Cyfanswm gwariant neu daliadau cyfalaf a llog a wnaed yn ystod y flwyddyn ar fenthyciadau'r Cyngor (os o gwbl).
6. (-) Cyfanswm taliadau eraill	56932	33599	Cyfanswm gwariant neu daliadau fel y'u cofnodwyd yn y llyfr arian parod llai costau staff (Llinell 4) a llog ar fenthyciadau/ad-daliadau cyfalaf (Llinell 5).
7. (=) Balansau a gariwyd ymlaen	26082	53608	Cyfanswm y balansau a'r cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn. Rhaid iddo fod yn hafal i (1+2+3) - (4+5+6).
8. (+) Dyledwyr a balansau	—	—	**Cyfrifon incwm a gwariant yn unig:** Nodwch werth y dyledion sy'n ddyledus a balansau stoc a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn.
9. (+) Cyfanswm arian a buddsoddiadau	26082	53608	**Pob cyfrif:** Swm yr holl gyfrifon banc cyfredol a chadw, daliadau ariannol a buddsoddiadau a ddelir ar 31 Mawrth. Rhaid i hyn fod yn gyson â balans cysoni'r llyfr arian parod yn unol â chysoniad y banc.
10. (-) Credydwyr	—	—	**Cyfrifon incwm a gwariant yn unig:** Nodwch werth yr arian sy'n ddyledus gan y Cyngor (ar wahân i fenthyciadau) ar ddiwedd y flwyddyn.
11. (=) Balansau a gariwyd ymlaen	26082	53608	**Dylai cyfanswm y balansau fod yn gyson â Llinell 7 uchod:** Nodwch gyfanswm (8+9-10).
12. Cyfanswm asedau sefydlog ac asedau hirdymor	—	—	Gwerth llyfr cyfredol a gofnodwyd yr holl asedau sefydlog sy'n eiddo i'r Cyngor ac unrhyw asedau eraill hirdymor ar 31 Mawrth – ee, benthyciadau i drydydd partïon, buddsoddiadau eraill i'w dal yn yr hirdymor, hy mwy na 12 mis.
13. Cyfanswm benthyciadau	—	—	Balans cyfalaf dyledus pob benthyciad o drydydd partïon ar 31 Mawrth (gan gynnwys PWLB).

	Do	Naddo	Dd/G	Do	Naddo	Dd/G	
14. Nodyn datgelu cronfeydd ymddiriedolaeth			✓			✓	Mae'r Cyngor yn gweithredu fel unig ymddiriedolwr ac mae'n gyfrifol am reoli (a) cronfa/cronfeydd ymddiriedolaeth/asedau (dylai darllenwyr nodi nad yw'r ffigurau uchod yn cynnwys unrhyw drafodion ...

Adran 2 – Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Rydym yn cydnabod fel aelodau o'r Cyngor ein cyfrifoldeb dros sicrhau bod yna system rheolaeth fewnol gadarn, gan gynnwys paratoi'r datganiadau ariannol. Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, o ran datganiadau cyfrifyddu y Cyngor ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015, ein bod wedi gwneud y canlynol:

	Cytunwyd?		Mae ateb cadarnhaol yn golygu bod y Cyngor wedi:	Pen. CY
	Do	Naddo*		
1. Cymeradwyo'r datganiadau cyfrifyddu a baratowyd yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y'u diwygiwyd) ac arferion priodol.	Do		Paratoi ei ddatganiadau cyfrifyddu yn y ffordd a ragnodir gan y gyfraith.	6, 12
2. Cynnal system rheolaeth fewnol ddigonol, gan gynnwys mesurau a gynlluniwyd i atal a chanfod twyll a llygredd, ac wedi adolygu ei heffeithiolrwydd.	Do		Gwneud trefniadau priodol ac wedi derbyn cyfrifoldeb dros ddiogelu arian ac adnoddau'r cyhoedd yn ei ofal.	6, 7
3. Cymryd pob cam rhesymol i roi sicrwydd i ni ein hunain nad oes unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio gwirioneddol neu bosibl â chyfreithiau, rheoliadau a chodau ymarfer a allai gael effaith ariannol sylweddol ar allu'r Cyngor i gynnal ei fusnes nac ar ei sefyllfa ariannol.	Do		Gwneud y pethau y mae ganddo'r pŵer cyfreithiol i'w gwneud yn unig ac wedi cydymffurfio â chodau ymarfer a safonau wrth wneud hynny.	6
4. Cynnig cyfle priodol i etholwyr arfer eu hawliau yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.	Do		Rhoi'r cyfle i bob unigolyn â diddordeb archwilio a gofyn cwestiynau am gyfrifon y Cyngor.	6, 23
5. Cynnal asesiad o'r risgiau sy'n wynebu'r Cyngor ac wedi cymryd camau priodol i reoli'r risgiau hynny, gan gynnwys cyflwyno rheolaethau mewnol a/neu yswiriant allanol lle y bo angen.	Do		Ystyried y risgiau ariannol a'r risgiau eraill a wynebir ganddo wrth weithredu'r Cyngor ac wedi delio â hwy'n briodol.	6, 9
6. Cynnal system archwilio mewnol ddigonol ac effeithiol mewn perthynas â chofnodion cyfrifyddu a systemau rheoli'r Cyngor drwy'r flwyddyn ac wedi cael adroddiad gan yr archwilydd mewnol.	Do		Trefnu i unigolyn cymwys, yn annibynnol ar y rheolaethau a'r gweithdrefnau ariannol, roi barn wrthrychol ar ba un a yw'r rhain yn diwallu anghenion y Cyngor.	6, 8
7. Cymryd camau priodol i fynd i'r afael â phob mater a godwyd mewn adroddiadau blaenorol gan archwilwyr mewnol ac allanol.	Do		Ymateb i faterion a ddygwyd i'w sylw gan archwilwyr mewnol ac allanol.	6, 8, 23
8. Ystyried pa un yw unrhyw ymgyfreitha, rhwymedigaethau neu ymrwymiadau, digwyddiadau neu drafodion, a ddigwyddodd naill ai yn ystod y flwyddyn neu ar ôl i'r flwyddyn ddod i ben, wedi cael effaith ariannol ar y Cyngor a, lle y bo'n briodol, wedi eu cynnwys yn y datganiadau cyfrifyddu.	Do		Datgelu popeth y dylai fod wedi ei ddatgelu am ei fusnes yn ystod y flwyddyn gan gynnwys digwyddiadau a ddigwyddodd ar ôl i'r flwyddyn ddod i ben os ydynt yn berthnasol.	6

	Do	Naddo	Dd/G		
9. Cronfeydd ymddiriedolaeth – yn rhinwedd ein swydd fel ymddiriedolwr, rydym wedi: • Cyflawni ein cyfrifoldeb mewn perthynas ag atebolrwydd am y gronfa/cronfeydd gan gynnwys cyflwyno adroddiadau ariannol a, lle y bo angen, cynnal archwiliadau annibynnol.			✓	Cyflawni ei gyfrifoldebau yn rhinwedd ei swydd fel unig reolwr-ymddiriedolwr ymddiriedolaeth neu ymddiriedolaethau lleol.	3, 6

* Ar ddalen ar wahân, rhowch esboniadau i'r archwilydd allanol ar gyfer pob ymateb 'naddo' a roddwyd; a disgrifiwch pa gamau gweithredu sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r gwendidau a nodwyd.

Adran 3 – Ardystio a chymeradwyo

Cymeradwyaeth ac ardystiad gan y Cyngor yn dilyn yr archwiliad

Y Cyngor sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau cyfrifyddu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 ac am baratoi Ffurflen Flynyddol sydd:

- yn crynhoi cofnodion cyfrifyddu y Cyngor ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015; ac
- yn cadarnhau ac yn darparu sicrwydd ynghylch y materion hynny sy'n bwysig i gyfrifoldebau'r archwilydd allanol.

Ardystiad gan y Swyddog Ariannol Cyfrifol **Tystysgrif dan Reoliad 8 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (Rheoliad 15(1))** Ardystiaf fod y datganiadau cyfrifyddu yn y Ffurflen Flynyddol hon yn rhoi darlun teg o sefyllfa ariannol y Cyngor, a'i incwm a'i wariant, neu'n cyflwyno'r derbyniadau a'r taliadau'n briodol, pa un bynnag sy'n berthnasol, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015.	**Cymeradwyaeth gan y Cyngor** **Cymeradwyo datganiadau ariannol o dan Reoliad 15(2) o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol** Cadarnhaf fod y datganiadau ariannol hyn a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'u cymeradwyo gan y Cyngor o dan gyfeirnod cofnodion y cyngor: 04/06/15 7 ii
Llofnod y Swyddog Ariannol Cyfrifol: Elisabeth Puw	**Llofnod y Cadeirydd:** G. Eifion Roberts
Enw: ELISABETH PUW	**Enw:** GWILYM EIFION ROBERTS
Dyddiad: 04/06/2015	**Dyddiad:** 04/06/2015

Tystysgrif Archwilio Allanol

Mae'r archwilydd allanol yn cynnal yr archwiliad yn unol â chanllawiau a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru. Ar sail ei adolygiad o'r Ffurflen Flynyddol a'r wybodaeth ategol, mae'n nodi pa un a fydd unrhyw fater a ddaw i'w sylw yn peri pryder nad yw'r ddeddfwriaeth a'r gofynion rheoleiddio perthnasol wedi'u bodloni. Ardystiwn ein bod wedi cwblhau'r archwiliad o'r Ffurflen Flynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ar gyfer:

Cyngor	TREF Y BALA

Adroddiad yr archwilydd allanol

[~~Ar wahân i'r materion a nodwyd isod~~]* Ar sail ein hadolygiad, mae'r wybodaeth yn y Ffurflen Flynyddol, yn ein barn ni, yn cydymffurfio ag arferion priodol ac nid oes unrhyw faterion wedi dod i'n sylw sy'n peri pryder nad yw'r ddeddfwriaeth a'r gofynion rheoleiddio perthnasol wedi'u bodloni.

[[~~Mae'r materion hyn ynghyd ag~~]* Unrhyw faterion eraill nad ydynt yn effeithio ar ein barn yr hoffem dynnu sylw'r Cyngor/cyfarfod atynt wedi'u cynnwys yn ein hadroddiad i'r Cyngor, dyddiedig ________________.]

(* Dilëwch fel y bo'n briodol)

Llofnod yr archwilydd allanol:	Uhy Hacker Young
Enw'r archwilydd allanol: UHY HACKER YOUNG	**Dyddiad:** 20 7 15

Adran 4 – Adroddiad archwilio mewnol blynyddol i: CYNGOR TREF Y BALA GAN GYNNWYS PARTNERIAETH PENLLYN.

Mae archwiliad mewnol y Cyngor, a gynhaliwyd yn annibynnol ac ar sail asesiad risg, wedi cynnwys cynnal asesiad dethol o gydymffurfiaeth â'r gweithdrefnau a'r rheolaethau perthnasol y disgwylir iddynt fod ar waith yn ystod y flwyddyn ariannol a ddaw i ben 31 Mawrth 2015.

Cynhaliwyd yr archwiliad mewnol yn unol ag anghenion y Cyngor a'r gwaith a drefnwyd. Ar sail y canfyddiadau yn y meysydd a archwiliwyd, ceir crynodeb o gasgliadau'r archwiliad mewnol yn y tabl hwn. Nodir isod amcanion rheolaeth fewnol a chasgliadau'r archwiliad mewnol ar ba un a oedd yr amcanion canlynol o ran rheolaeth, ym mhob ffordd bwysig, yn cael eu bodloni drwy gydol y flwyddyn ariannol i safon sy'n ddigonol i ddiwallu anghenion y Cyngor.

	Cytunwyd?			
	Do	Naddo*	Dd/G	Heb ei gynnwys**
1. Mae'r llyfrau cyfrifon priodol wedi'u cadw'n briodol drwy gydol y flwyddyn.	✓			
2. Bodlonwyd rheoliadau ariannol y Cyngor, cefnogwyd taliadau gan anfonebau, cymeradwywyd gwariant a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	✓			
3. Asesodd y Cyngor y risgiau sylweddol i gyflawni ei amcanion ac adolygodd ddigonolrwydd y trefniadau i reoli'r rhain.	✓			
4. Deilliodd y praesept blynyddol o broses gyllidebu ddigonol, cafodd cynnydd yn erbyn y gyllideb ei fonitro'n rheolaidd, ac roedd y cronfeydd wrth gefn yn briodol.	✓			
5. Cafodd yr incwm disgwyliedig ei dderbyn yn llawn, ar sail prisiau cywir, ei gofnodi'n briodol a'i fancio'n syth, a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	✓			
6. Cefnogwyd taliadau arian mân yn briodol gan dderbynebau, cymeradwywyd gwariant a rhoddwyd cyfrif priodol am TAW.	✓			
7. Talwyd cyflogau i gyflogeion a lwfansau i aelodau yn unol â chymeradwyaethau'r cyngor, a chymhwyswyd gofynion TWE ac Yswiriant Gwladol yn briodol.	✓			
8. Roedd y cofrestrau asedau a buddsoddiadau yn gyflawn ac yn gywir, ac yn cael eu cynnal a'u cadw'n briodol.	✓			
9. Cafodd cysoniadau cyfrifon banc cyfnodol ac ar ddiwedd y flwyddyn eu cynnal yn briodol.	✓			
10. Cafodd datganiadau cyfrifyddu a baratowyd yn ystod y flwyddyn eu paratoi ar y sail cyfrifyddu gywir (derbyniadau a thaliadau/incwm a gwariant), roeddent yn gyson â'r llyfr arian parod, wedi'u cefnogi gan lwybr archwilio digonol o gofnodion sylfaenol, a, lle y bo'n briodol, cafodd dyledwyr a chredydwyr eu cofnodi'n briodol.	✓			
11. Cronfeydd ymddiriedolaeth (gan gynnwys ymddiriedolaethau elusennol). Mae'r Cyngor wedi cyflawni ei gyfrifoldebau fel ymddiriedolwr.			✓	

Roedd rheolaethau digonol yn bodoli ar gyfer unrhyw feysydd risg a nodwyd gan y Cyngor (rhestrwch unrhyw feysydd risg eraill isod neu ar dudalennau ar wahân os oes angen):	Cytunwyd?			
	Do	Naddo*	Dd/G	Heb ei gynnwys**
13.				
14.				

* Os atebwyd 'naddo', nodwch y goblygiadau a'r camau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw wendid rheoli a nodwyd (ychwanegwch dudalennau ar wahân os oes angen).

** Os atebwyd 'heb ei gynnwys', nodwch pryd y gwnaethpwyd y gwaith archwilio mewnol mwyaf diweddar yn y maes hwn a phryd y bwriedir ei wneud nesaf, neu os nad oes angen ei gynnwys, rhaid i'r archwilydd mewnol esbonio pam hynny.

Enw'r unigolyn a gynhaliodd yr archwiliad mewnol:	J. D. ROBERTS.
Llofnod yr unigolyn a gynhaliodd yr archwiliad mewnol:	[signature]